VILDMARKEN

Av UPTON SINCLAIR

(Forts. och slut fr. föreg. n:r.)

Vid de tider, då andra arbetare åkte i spårvagn, ansåg det monopoliserade spårvagnsbolaget det lämpligt vara att begagna så få vagnar, att det hängde karlar på varje fotsbredd baktill på vagnen, och ofta klättrade de till och med upp på det snöbetäckta taket. Naturligtvis fingo dörrarna sällan vara stängda, varav följden blev, att där var lika kallt inne i vagnen som utanför denna. Jurgis och många med honom ansågo det klokare att inbespara spårvagnsavgiften och därför intaga en sup och en bit mat, som kunde stärka hans krafter till promenaden.

Allt detta var emellertid idel småsaker för en man, vilken lyckligt sluppit bort från Durhams konstgödningsfabriker. Jurgis började nu småningom fatta mod och uppgöra planer. Han hade förlorat sitt hus, men på samma gång var ju från hans skuldror lyftad den förfärliga bördan att betala hyror och räntor, och när nu Marija blivit frisk igen, kunde de nog börja på nytt och spara pängar. I den avdelning, där Jurgis arbetade, var en man, en lithauer som han själv, om vilken alla de andra talade med en viss beundran på grund av de väldiga kraftprov han ibland visade. Hela dagen satt han vid en maskin och tillverkade bultar. Och när det blev kväll, begav han sig till en offentlig skola, där han studerade engelska och lärde sig, skriva. Emedan han hade hustru och åtta barn och hans avlöning icke räckte till, tjänstgjorde han dessutom på lördagseftermiddagarna och om söndagarna såsom vaktkarl. Han hade två knappar att passa på, en i vardera av de motsatta väggarna i en byggnad. Var femte minut skulle en av dessa knappar tryckas in. Och då nu vandringen mellan dessa båda knappar upptog endast två minuter, ägde han ju således kvar till egen disposition tre minuter av de fem. Och dessa tre minuter begagnade han till studier. Jurgis kände sig nästan avundsjuk mot denne man. Detta hans beteende var ju nästan detsamma som Jurgis drömt om för egen räkning för två eller tre år sedan. Han kunde ännu göra det, om lämpligt tillfälle vore för handen. Han vilte tilldraga sig uppmärksamhet, bliva en skicklig man, kanske bas, såsom många före honom. Förutsatt, att Marija kunde få anställning i bindgarnsfabriken, kunde de sedan hyra bostad här i närheten, och han skulle kunna få utsikter för framtiden. Med sådana förhoppningar i hjärtat vore det något värt att leva. Han ville söka en anställning, i vilken han bleve betraktad och behandlad som en mänsklig varelse. Han skulle sannerligen visa dem, att han förmådde göra detta. Han skrattade, när han tänkte på, huru ihärdigt han skulle hålla i med sitt arbete.

En afton, på nionde dagen sedan han börjat sitt arbete i skördemaskinfabrikerna, då han var i färd med att taga på sig överrocken, såg han en stor skara av män sammanskockad framför ett på en dörr uppspikat plakat. Och när han ställde till dem frågan, vad det gällde, berättade de honom att där stod att läsa, att från och med följande morgon skulle skördemaskinfabrikerna stå stilla tills vidare!

Då det synes oss, som om denna följetong dels drager allt för länge ut på tiden och dels måhända icke äger allt det fängslande intresse för hela vår läsekrets, som den borde hava, så skola vi söka att något förkorta densama (detta dock utan att skära bort det väsentliga i handlingen) genom att sammandraga de återstående kapitlen i en

SYNOPSIS.

Jurgis hade alltså nu blivit utan arbete. I fickan hade han de sista styvrarna, han förtjänt. Han var hjärtetrött, uppgiven. Ytterligare hade en bindel lossats från hans sögon, ännu en snara hade avslöjats för honom. Vad gagnade honom arbetsgivarnes välvilja och hyraglighet, när de ej kunde låta honom kvarbliva vid en anställning, när det fanns flera skördemaskiner färdiga än hela världen kunde köpa? Det dröjde ett par dagar innan han kunde övervinna sin nedslagenhet. I tio dagars tid vandrade han omkring på gator och gränder i den stora staden, sjuk och hungrig, tiggande om arbete. Han försökte i handelsbodarna och på kontoren, i restaurangter och hoteller, längs skepparven och i järnvägarnas godsmagasin, i upplagsmagasinen, på fabriker och i verkstäder, där produkter fabricerades, som sändes till varje hörn i världen. Ofta yppade sig ett par tillfällen, men alltid hade en hundra män kommit i förväg, och hans tur kom icke. På kvällarna kröp han in i skjul, källare och förstugor — tills vintern knäppte till och det blev så kallt, att Fahrenheits termometer sjönk 5 grader under nollpunkten och sjönk ytterligare under natten. Då kämpade Jurgis som ett vilddjur för att slippa in i den stora polisstationen vid Harrison street och sov där i en korridor, som var full av människor och där tre karlar lågo på varje trappsteg. Efter en lång rad av vedermödor fick han slutligen genom en ung dams bemedling, vilken fått reda på familjens elände, arbete vid ett bessemerverk, där man tillverkade ståltackor. Han fick använda två timmar varje dag för att komma till denna arbetsplats. Detta kostade honom $1,25 i veckan. Då hans inkomster naturligtvis inte kunde stå ut med detta, snörde han en morgon tillsammans sina sängkläder till en packe och tog denna med sig till South Chicago. En av hans arbetskamrater ledsagade honom till ett polskt kvarter, där han fick vila för tio cents varje natt. Hans måltider utgjordes av s. k. fri lunch (mat och ett glas öl för 5 cents), och varje lördagskväll for han hem — med sängkläder och allt — och lämnade familjen större delen av veckolönen. På fjärde dagen efter sin anställning såg Jurgis en man, som sprang framför en lastvagn, falla och få sin fot krossad; och innan han vistats där i tre veckor blev han vittne till en ännu sorgligare olyckshändelse. Där funnos en rad ugnar av tegel, som genom varje springa lyste vita mot det glödande stålet innanför. Några av dessa läckte betänkligt, men icke desto mindre arbetade framför dem karlar, som, när de öppnade och stängde luckorna, buro blå glasögon. En morgon, då Jurgis passerade fram i närheten, sprang en av de stora ugnarna samt överhöljde två arbetare med en hel rågnskur av flytande eld. Jurgis skyndade fram för att hjälpa dem, där de lågo och rullade sig på marken under förfärliga kval samt uppgåvo gräsliga tjut av ångest och smärta. Hans inst av detta hans barmhärtighetsverk var, att han förlorade skinnet på större delen av ena handens inre sida.

Bolagets läkare förband honom, men någon annan tack fick han icke än den, att han måste avhålla sig från allt arbete under åtta dagar, för vilka bolaget icke ens ersatte honom. Vid detta tillfälle var det dock någon glädje, att Elzbieta omsider hade funnit den länge efterträdda sysselsättningen.

Klockan fem varje morgon skulle hon gå till slakterierna för att deltaga i skurning och rengörning av kontorslokalerna. När Jurgis kom hem, svepte han in sig i filtar för att hålla sig varm, och delade sin tid mellan sömn och lek med sin lille Antanas. Juozapas var för det mesta borta och kraftsade i avskrädeshögarna. Elzbieta och Marija voro på jakt efter mera arbete. Antanas var nu över ett och ett halvt år. Han var en fullständig talmaskin. Han inhämtade saker och ting med så otrolig snabbhet, att Jurgis, då han vid varje veckas slut kom hem, tyckte, att han fått ett nytt barn.

Han satte sig, lyssnade, såg på gossen och ropade förtjust: Palauk!

Muma! Tumano Szirdele! Den lille parveln var nu det enda nöje, Jurgis ägde i hela världen hans enda hopp, hans enda seger. (Gud ske lov, att Antanas är en gosse! utropade han). Han var frisk som en grankotte och hade aptit som en varg. Ingenting hade skadat och ingenting kunde skada honom. Han hade genomgått allt lidandet, all brist, all nöd, all köld utan att taga någon skada: han var endast mera högröstad och mera bestämd i sitt grepp på livet. Han var ett svårhandterligt barn, lille Antanas, men hans far brydde sig ej därom, han såg på honom och log förnöjt.

Då Jurgis blivit bra i sina händer, återvände han till arbetet. Marija hade fått plats som "beef-trimmer" i ett av de mindre slakterietablissemangen. Själv förklarade hon, att hon nu lärt sig sin läxa och ej mer skulle utsätta sig för olyckshändelser — så nu var det väl äntligen en utsikt till att det skulle taga ett slut på deras långa lidandes kamp. De kunde spara pängar igen, och när vintern kom härnäst, skulle de ha en komfortabel bostad. Barnen skulle tagas från gatan och få börja i skolan igen. De skulle få återgå till sina vanor som hyggliga folk. Så började Jurgis uppgöra planer och drömma drömar.

Så hände det sig, att Jurgis en lördagsnatt for hem med spårvagnen. Solen lyste under kanten av en molnbädd; på den gyttjiga gatan forsade vattnet. Det var en rägnbåge på himlen, en annan i hans bröst — ty han hade framför sig en 36 timmars vila och skulle få vara hos sin familj.

Plötsligt fick han syn på huset och blev varse en människhop framför dörren. Han sprang upp på trappan, armbågade sig in och fann Anieles kök uppfyllt av en skara i hög grad upprörda kvinnor. Hela uppträdet erinrade honom livligt om den stunden, då han kom hem från fängelset och fann Ona döende. Hans hjärta nästan upphörde att klappa.

En dödstystnad rådde i köket och han såg, att alla stirrade på honom.

"Vad står på?" ropade han med hjärtskärande ångest. Nu hörde han Marija jämra sig och klaga däruppe på vinden. Han störtade fram till stegen, men Aniele grep hans arm och häjdade honom. "Nej! Nej!" skrek hon.

"Gå icke dit upp!" "Vad är det då?"

Den gamla kvinnan svarade halvhögt: "Det är Antanas. Han är död.

Han drunknade i ett av de där djupa hålen på gatan!"

"Död! — — Död!"

Omsider steg Jurgis upp. En plötslig tanke grep honom — han ville bli fri!

Genom att tjuvåka med ett frakttåg kom han ut på landet, till en bondgård. Efter att ha försett sig med en käpp till försvar, gick han fram. Han fick efter en stunds underhandling köpa litet mat. Så fortsatte han sin vandring, och denna övergick snart till ett veritabelt landstrykarliv. Han frågade aldrig efter, var han befann sig eller vart han gick; landet var stort nog, det visste han, och det var ingen fara för att han skulle komma till slutet av detsamma. Och naturligtvis kunde han altid ha sällskap och höra sig för av dem — var han gick funnos karlar, som levde på samma sätt som han, och som han var välkommen att sluta sig till. Han var ovan vid yrket, men de voro inte bortkommna, och de lärde honom alla sina konster — vilka småstäder och byar det var bäst att hålla sig från, konsten att läsa de hemliga anslagen på staketen, när man borde tigga och när man borde stjäla och när man borde göra båda delarna. De skrattade åt hans idéer att man skulle betala med pängar eller arbete — ty de fingo allt de önskade utom någotdera. Ibland slog Jurgis läger med en flock av sådana kamrater i en skogstrakt och gjorde om natten sin proviantering i grannskapet. Och då kunde någon bland dem "fatta tycke" för honom, och de kunde gå ut på en veckas vandring under ömsesidigt utbyte av minnen. Men hans samvete sade honom, att hans liv var ömkligt. Tidigt nästa höst begav han sig åter till Chicago.

Ditkommen, begav han sig först till stålverken och sedan till skördemaskinfabrikerna, men hans platser voro upptagna. Efter mycket sökande fick han arbete med att gräva tunnlar för telefonkablar. Det var i en nyligen öppnad avdelning av tunneln. Jurgis arbetade, och han visste på grund därav, att han hade sysselsättning för hela vintern. Han gladde sig så mycket häråt, att han första kvällen bjöd sig själv på ett rusgille, och för återstoden av sina pängar hyrde han in sig i ett rum i en kasernbyggnad, där han sov på en stor, hemmagjord halmmadrass vid sidan av fyra andra arbetare.

Deta kostade en dollar i veckan och för fyra dollars fick han mat i ett kosthus nära intill där han arbetade. Och han fick fyra dollars över i veckan, en otroligt stor summa för honom. En kväll, då Jurgis med sitt arbetslag var på väg ut ur tunneln, kom han i vägen för ett lokomotiv och en fullastad vagn, som rusade fram från en av de öråkneliga rätvinkliga sidolinjerna, stötte emot hans axel, kastade honom mot den fasta väggen och slog honom sanslös. När han öppnade ögonen, hörde han klockan på en ambulansvagn klinga. Han låg inne i denna vagn med en filt över sig och åkte i sakta mak genom skaror av människor, som voro på väg från eller till de stora jättebutikerna i affärsstaden, där de gjort eller ämnade göra sina juluppköp. Han fördes till Countylasaretet, där en ung läkare vred hans arm tillrätta. Därpå tvättades han och lades på en bädd i en av sjuksalarna tillsammans med ett tjugutal andra stympade och illa tilltygade män.

Jurgis tillbragte julen i lasarettet, och det var den angenämaste jul han haft i Amerika. Utkommen från lasarettet, fick han föra en ytterst besvärlig tillvaro. Dag efter dag strövade han omkring i den arktiska kölden, och hans själ fylldes av bitterhet och förtvivlan. Han såg civilisationens värld tydligare än han någonsin sett den förut, en värld, i vilken intet annat räknades med än den brutala styrkan, en samhällsordning, som blivit uppfunnen av dem som ägde makten för att under deras ok lägga dem som icke ägde den. Han var en av de senare; och allt utanför, hela livet var för honom ett enda kolossalt fängelse, i vilket han gick fram och tillbaka som en tiger i sin bur, vilken försöker sig på den ena av burens järnstänger efter den andra, men finner dem alla trotsa hans styrka. Han hade förlorat i girighetens grymma kamp och dömts att tillintetgöras; och hela samhället var sysselsatt med att se efter, att han inte undginge sin dom. Vart han vände sig voro fängelsegaller, och fientliga ögon följde honom: de välfödda, putsade polismännen, från vilkas blickar han drog sig undan, tycktes gripa hårdare om sina battonger, när de sågo honom; krögarne, som aldrig upphörde att ge akt på honom, när han befann sig i deras lokaler, och som voro misstänksamma varje ögonblick han dröjde kvar sedan han lämnat sin betalning; de brådskande skarorna på gatorna, vilka voro döva för hans böner, glömska av hans tillvaro och med råhet och förakt bemötte honom, när han tvingade sig på dem.

De hade sina affärer att sköta, och bland dem fanns ingen plats för honom. Det fanns ingen plats för honom någonstans — i vilken riktning han än kastade blicken, tvingade sig detta faktum på honom. Allting var uppbyggt för att utrycka detta faktum för honom: palatsen med deras tunga väggar, dörrar med säkerhetslås och källarfönster med järngaller; de stora upplagsmagasinen, fyllda med hela världens produkter och skyddade förmedelst järnluckor och tunga portar; bankerna med deras rikedomar i för tanken svindlande biljoner, alla begravna i kassaskåp och kassavalv av stål. Då råkade Jurgis en dag ut för det enda äventyret i sitt liv.

Han sammanträffade med en drucken ung man, som tog honom hem till sin palatslika bostad och befanns vara — slakteriägaren Jones' son. Denne bjöd på supé i den fina matsalen och även på dryckjom. Han var i fläckfri aaftondräkt och såg ganska behaglig ut — han var en vacker gosse med ljust, guldglänsande hår och huvud som en Antinous.

Han log förtroendefullt åt Jurgis och pratade på ett lyckligt obesvärat sätt.

Då slutligen den unge mannen somnade i sin stol, kom betjänten och körde ut Jurgis, därvid han gav honom en så våldsam spark, att Jurgis ramlade utför stentrappan och föll sprattlande i snön nedanför. Emellertid hade slakteriägarens son givit honom pängar. Och inkommen på en krog, frågade han: "Kan jag få en hundra dollars sedel växlat här."

"Var har ni fått den ifrån" frågade krogdrängen. "Det kan göra detsamma", sade Jurgis; "jag har den, och jag vill ha den växlad. Jag skall betala er för besväret." Den andre spände ögonen i honom. "Låt mig se på den", sade han. "Vill ni växla den?" frågade Jurgis och stack handen i fickan. "Hur tusan kan jag veta om den är äkta eller inte?" genmälde krogdrängen "Vad tar ni mej för?"

Då gick Jurgis långsamt och försiktigt bort till honom; han tog fram sedeln och höll den några ögonblick mellan fingrarna; medan mannen stirrade med fientliga ögon på honom tvärs över disken. Till sist lämnade han den ifrån sig.

Den andre tog den och började undersöka den; han slätade ut den mellan fingrarne och höll den upp och ned, han betraktade den från sidan. Den var ny och tämligen slät, och detta gjorde honom tveksam. Jurgis stod och lurade på honom som en katt hela tiden. "Hm", sade han till sist och mätte främligen från topp till tå — en trasig, illaluktande landstrykare, utan överrock och med ena armen i band — och en hundradollarssedel.

"Önskar ni beställa någonting?" frågade han. "Ja", sade Jurgis, "jag vill ha ett glas öl." "Gott," sade den andre, "jag skall växla den". Och han stoppade sedeln i fickan, slog i ett glas öl åt Jurgis och satte det på disken. Därpå vände han sig till registreringsapparaten, fick upp fem cents och började plocka pängar ur utdragslådan. Till sist vände han sig till Jurgis och räknade till honom pängarne: två tiocentstycken, ett tjugufemcentstycke och femtio cent. "Här har ni", sade han. Jurgis väntade ett ögonblick i den tron, att han skulle vända sig om igen. "Än mina nittionio dollars då?" sade han. "Vilka nittionio dollars?" frågade krogdrängen.

"Växelpängarne!" utropade han — "resten av mina hundra!" "Nej, hör nu", sade krogdrängen, "försök inte med mig!" Och Jurgis stirrade på honom med vilda blickar. För en stund greps han av fasa — svart, förlamande, hemsk fasa, som grep honom om hjärtat; och så kom raseriet i vilda, allting dränkande flöden — han skrek högt, grep glaset och slungade det mot den andres huvud. Mannen böjde sig ned och det flög en halv tum över honom, han reste på sig igen och såg på Jurgis, som voltigerade över disken med tillhjälp av sin oskadade arm och gav honom ett väldigt slag i ansiktet, så att han föll bakläntes på golvet.

Och då Jurgis reste på sig och störtade sig bakom disken efter honom, började han ropa av alla krafter: "hjälp, hjälp!"

Jurgis fick fatt i en butelj på hyllan och började springa; och då krogdrängen gjorde min av att förfölja honom, slungade han kastvapnet emot honom med hela sin styrka. Det snuddade nätt och jämt vid hans huvud och splittrades i tusen bitar mot dörrposten. Då sprang Jurgis tillbaka och rusade på mannen mitt i rummet. I sitt vilda raseri störtade han sig över honom utan något vapen, och detta var vad krogdrängen väntat på — han mötte honom på halva vägen och gav honom ett väldigt knytnävsslag mellan ögonen, så att han föll rakläng på golvet. Ett ögonblick senare öppnades dörrarna och två karlar rusade in — just som Jurgis kravlade sig upp igen skummande av raseri och sökande att befria sin brutna arm ur dess bandager. "Se upp!" ropade krogdrängen. "Han har en kniv!" Och då han såg att de andra två voro hågade att deltaga i slagsmålet, rusade han åter på Jurgis och tilldelade honom åter ett slag, så att han stupade, varpå alla tre kastade sig över honom och sparkade honom omkring på golvet. En sekund senare störtade en poliskonstapel in. Jurgis blev arresterad.

Dagen därpå inställdes han för polisdomaren, kunde icke nöjaktigt redogöra för den föregående dagens händelser och blev dömd till tio dagar samt att betala kostnaderna: För andra gången forslades han till Bridewell. Där träffade han — Jack Duane!

Den unge mannen blev så glad, då han fick se Jurgis, att han nästan omfamnade honom. "Nej men se på 'stinkdjuret'!" utropade han. "Och" hur är det fatt — har ni gått igenom en korvmaskin?" "Nej", sade Jurgis, "men jag har varit med om en järnvägsolycka och ett slagsmål." Nu började några andra av fångarna att samlas omkring honom, och han berättade sina vilda äventyr; de flesta av åhörarne sågo mycket klentrogna ut, men Duane visste, att Jurgis aldrig kunde ha uppdiktat en sådan historia.

"Ni har råkat illa ut", sade han, när de kommit på tu man hand, "men detta har givit er en läxa, skola vi hoppas."

"Jag har lärt åtskilligt, sedan vi sist träffades", sade Jurgis sorgset.

Därpå berättade han, huru han tillbrakt sin sommar. "Och ni själv?" frågade han till sist. "Har ni varit här allt sedan dess?" "Å visst inte!" sade den andre. "Jag kom hit först i förrgår. Det är andra gången jag kommit in på falsk angivelse.—Jag har otur och kan inte betala dem, så mycket de begära. Varför lämnar ni inte Chicago tillsammans med mig?"

"Jag har ingenstädes att taga vägen", sade Jurgis dystert. "Det har inte jag häller", svarade den andre skrattande. — "Men vi skola vänta, tills vi komma ut och se oss om."

Efter frigivandet uppsökte Jurgis alltså Jack Duane. De ägnade sig nu en tid åt — inbrottstölder. Därunder kom han i berörning med en hel mängd "finare" förbrytare, bl. a. sådana som också "gjorde i politik". Och om en tid beslöt även Jurgis att bliva politiker. Men den banan brakte honom endast olycker. Och om någon tid var han åter — landstrykare och åter dagdrivare i Chicago.

Så en afton fick han vid skenet från en gaslykta syn på ett fruntimmersansikte. Han kände henne.

Det var Alena Jasaityte, som varit skönheten på hans bröllopsfäst. Alena Jasaityte, som sett så bra ut och dansat med en sådan kunglig hållning med utköraren Juozas Raczius! Jurgis hade träffat henne ett par gånger efteråt, ty Juozas hade övergivit henne för en annan flicka, och Alena hade försvunnit från Fläskpackarstaden, och ingen visste, vart hon tagit vägen. Och nu skulle han träffa henne här!

Hon gav honom Marijas adress.

Då han lyckats finna denna, blev det honom klart, att flickan lånat sig till bordelliv! En razzia gjordes just då på stället, och som Jurgis befann sig där blev han arresterad.

Emellertid betalade bordellvärdinnan böterna, och Jurgis gick hem med Marija. Hon gav honom 25 cents, och så skildes de. Hon gick till sitt gamla liv, han för att söka arbete. Under detta sökande kom han att bevista ett möte och blev efter detsamma observerad av en man, som talade med honom om socialismen. Denne hette Ostrinski, och han redogjorde inför Jurgis för partiets organisation, maskineriet, varigenom proletariatet skaffade sig självuppfostran. Det fanns nämligen "lokaler" i varje stor stad, och det höll på att upprättas sådana även i de mindre samhällena. En lokal räknade från sex till tiotusen medlemmar, och för närvarande funnos fjorton hundra sådana lokaler med omkring tjugufem tusen medlemmar, som betalade bidrag till organisationens bestånd. Till långt efter midnatt var Jurgis fördjupad i samtal med sin nya bekantskap.

Dagen därpå frukosterade han med Ostrinski och dennes familj samt gick sedan hem till Elzbieta. Han var icke längre generad för att gå dit; när han kom in — så sade han icke, vad han först tänkt säga — utan började tala med Elzbieta om revolutionen! Först trodde hon, att han var från sina sinnen, och det dröjde hela timmar, innan hon kände sig övertygad om, att han var fullt normal.

Under en hel veckas tid, efter det Jurgis blivit en anhängare av socialismen, vandrade han omkring i staden hela dagarna och sökte arbete, vilket han också till sist fann. Det var på ett hotell.

Och nu började Jurgis arbeta, och han trälade som en slav ända till kvällen. Därpå gick han hem och berättade sin lycka för Elzbieta och senare gjorde han också ett besök hos Ostrinski för att för honom omtala den glädjande nyheten. Här väntade honom en överraskning, ty när han beskrivit hotellets läge avbröts han plötsligt av Ostrinski, som utropade:

"Ni menar väl inte Hinds'?"

"Jo", sade Jurgis, "just detsamma."

Vartill den andre svarade: "Då har ni fått den bäste husbonde i hela Chicago — han är statsorganisatör i vårt parti och en av våra bästa talare!"

Nästa morgon gick Jurgis till sin arbetsgivare och sade honom vem han var, och mannen tog hans hand och tryckte den hjärtligt. "Det var", sade han, "en stor lättnad att höra. Jag kunde inte sova på hela natten, emedan jag avskedat en god socialist!"

Efter detta kallades Jurgis av sin förman för "Kamrat Jurgis", och denne skulle till gengäld kalla honom "Kamrat Hinds". "Tommy" Hinds, såsom han kallades av intima vänner, var en satt liten karl med breda axlar och rödbrusigt ansikte, prytt av gråa polisonger. Han var den mest godhjärtade människa man kunde träffa på och den livligaste—outtröttlig i sin entusiasm och talande socialism både dag och natt. Han var känd för att kunna pigga upp en stor samling folk och hålla den vid gott lynne; när han kom riktigt i gång, kunde hans vältalighets flöde icke jämföras med annat än Niagara.

En av de första saker Jurgis gjorde sedan han fått anställning var att besöka Marija. Hon kom ned i husets jordvåning för att träffa honom, och han stod vid dörren med hatten i hand och sade: "Jag har arbete nu, så nu kan du lämna det här stället."

Men Marija skakade på huvudet. Hon hade intet annat att göra, sade hon, och ingen ville ha henne i sin tjänst. Hon kunde icke hålla sitt förflutna hemligt — flickor hade försökt det förr, och alltid hade man fått reda på dem. Det fanns tusentals karlar som kommo till detta ställe, och förr eller senare skulle hon stöta på någon av dem. "Och dessutom", tillade Marija, "kan jag intet uträtta, jag duger till ingenting. Vad kunde du göra för mig?"

"Kan du inte sluta?" utropade Jurgis.

"Nej", svarade hon. "jag kommer nog aldrig att sluta. Vad tjänar det till att tala om saken — jag skall stanna här, tills jag dör, antar jag. Det är allt vad jag duger till." Och längre kom han icke med henne — det tjänade till intet att försöka. Hennes ögonlock sågo tunga ut och hennes ansikte var rött och uppsvällt; han såg, att han endast plågade henne och att hon ville han skulle gå. Och så gick han sin väg, besviken och nedslagen.

Så kom valdagen. Jurgis och den övriga personalen på Hinds' hotell hade knappt tid att avsluta sin middag, förr än de rusade åstad till den rymliga lokal, som partiet hyrt för aftonen. Men redan satt folk där och väntade, och redan hade telegrafapparaten på estraden börjat skicka av sifferuppgifter. När sluträkningen gjordes upp, visade sig socialisternas röster vara sammanlagt över fyra hundra tusen—en ökning av trehundrafemtio procent på fyra år. Och detta var ju ett gott resultat; men partiets första uppgifter voro grundade på meddelanden från filialerna, och naturligtvis hade de filialer, som lyckats bäst, rapporterat först; följaktligen var det ingen på mötet som icke trodde, att röstetalet skulle bliva sex eller sju eller till och med åttahundratusen. En sådan oerhörd ökning hade i själva verket ägt rum i Chicago och i staten däromkring; stadens röstetal hade varit 6,700 år 1900 och nu var det 47,000; i Illinois hade det varit 9,600 och nu var det 69,000! Och samma förhållande ägde rum i en hel del andra stater.

Och så förelågo officiella uppgifter från stadens olika valkretsar! Vare sig det var ett fabriksdistrikt eller ett "snobb"-distrikt, visade det ingen märkbar skillnad i ökningen; men en omständighet, som mest av allt förvånade ledarne, var det ofantliga röstetal, som kom in från slakteridistriktet. Fläskpackarstaden omfattade tre av stadens kretsar, och röstetalet hade på våren 1903 varit femhundra och på hösten samma år sextonhundra. Och nu, blott ett år senare, hade det stigit till 6,300, medan demokraternas röster ej uppgingo till mer än 8,800! Det fanns andra kretsar, i vilka de demokratiska rösterna till och med stannat i minoriteten. På detta sätt gick nu Chicago i spetsen för landet; det hade slagit ett rekord för sitt parti och det visade arbetarna den väg de skulle vandra!

— Så yttrade sig talaren på estraden; och två tusen par ögon voro fästa på honom och två tusen strupar hurrade vid varje menings slut. Talaren hade stått i spetsen för understödsbyrån i slakteridistriktet, tills åsynen av allt elände och korruption gjort honom sjuk. Han var en ung man med ett utsvultet utseende men full av kraft, och när han svängde sina långa armar och satte liv i åhörarna, föreföll han Jurgis som själva revolutionens ande. "Sammansluten er! Sammansluten er!" — det var hans ständiga rop. Han var rädd för detta överväldigande röstetal, som hans parti icke hade väntat sig och som det icke hade gjort sig förtjänt av. "Dessa personer äro icke socialister!" utbrast han. "Detta val skall snart vara överståndet, hänförelsen skall lägga sig och folk skall glömma allt sammans; och om du också glömmer det, om du sjunker tillbaka och vilar på årorna, skola vi förlora den röst du avgivit i dag, och våra fiender skola skratta åt oss! Det tillkommer dig att i dag fatta ditt beslut — att vi i segerns yra uppsöka de män, som hava röstat för oss, och föra dem till våra möten, där vi skola organisera dem och binda dem fast vid oss! Vi skola icke finna alla våra valkampanjer lika lätta som denna. Över allt landet studera de konservativa vårt röstetal och rätta sin kurs efter det; och ingenstädes skola de vara snabbare och listigare än i vår egen stad. Men allt vad de kunna göra är dock att giva vårt parti i Chicago de största utsikter till framgång, som någonsin kommit socialismen i Amerika till del. Vi skola nedgöra dessa falska reformatorer med deras egna vapen; vi skola slita av kläderna på den radikala demokratien, så att den inte har en enda lögn att skyla sin nakenhet med! Och så skall det anlopp hörja, som ej kan hindras, den flod, som icke drager sig tillbaka, innan den nått sin höjdpunkt — samlandet av Chicagos alla arbetare under vårt banér! Och vi skola ordna dem, vi skola leda dem till seger! Vi skola bryta ned allt motstånd, vi skola driva det framför oss — och Chicago skall bli vårt!

SLUT.

Omtalar för dyspeptics vad de skola äta.

Undvik indigestion, sur acidmage, halsbränna, gas i magen, etc.

Indigestion och faktiskt alla former av magsjukdom, säga medicinska auktoriteter, bero i nio fall av tio på för mycket hydrochloric acid i magen. Kronisk "acid mage" är ytterst farlig, och de, som lida därav, böra göra antingen det ena eller det andra.

Antingen kunna de iakttaga en begränsad och obehaglig diet, undvika föda, som de icke tåla, som irriterar magen och leder till för mycket acid, eller ock kunna de äta som de behaga och i praktiken motarbeta den skadliga acidens effekt och förebygga bildning av gas, surhet och permanent jäsning genom att använda litet Bisurated Magnesia till måltiderna.

Det finnes troligen intet bättre, säkrare och behagligare magantiacid än Bisurated Magnesia och det användes ofta för detta ändamål. Det har ingen direkt verkan på magen. Men en tesked av pulvret eller några fem fram tabletter, intagna i litet vatten med födan skall neutralisera den mycka aciden, som kan finnas, och kan förebygga dess vidare bildande. Detta borttager hela orsaken till sjukdomen och måltiden smältes naturligt och hälsosamt utan att man behöver använda piller eller artificiella matsmältningsmedel.

Skaffa några uns av Bisurated Magnesia från en pålitlig apotekare. Efterfråga antingen pulver eller tabletter. Det kommer aldrig som en vätska, mjölk eller citrate och i bisurated form är det icke ett laxativ. Försök denna plan och åt vad ni önskar till ert extra mål och se om detta icke är det bästa råd ni någonsin fått.

Større Profit av Live Stock.

Hvilkensomhelst autoritet i emnet suksesfuld stock raising vet, at for at faa mest mulig ut av svin, kreaturer og sauer maa de æte godt og de maa fordøie grundig og assimilere hvad de æter. Om de ikke gjør dette vil en hel del av grain feeden gaa ret igjennem deres system ufordøiet og være bortkastat. Det er ret her at **International Stock Food Tonic** vil findes værdifuld at bruke, fordi den indeholder ingredienser specielt tillagede for at assistere dyrene til at fordøie al slags feed, saa den kan komme helt til nytte, fordøies og bli en del av dyrets blod, kjøt og ben; og hjælper saaledes dyrene til at bli helsige, kraftige og av godt utseende, med robust konstitution og glinsende hud.

International Stock Food Tonic er en eiendommelig kombination av røtter, urter, bark, frø etc. — mange av hvilke dyrene faar i godt pasture — en fornuftig, hverdagstonic, blodrenser, system-forsterker og en stor hjælp til bedre fordøielse og assimilation. Det er en ideel præparation for at bringe utslitte hester i god skik, da den hurtig toner op systemet og renser blodet, o. s. v.

For svin holder **International Stock Food Tonic** fordøielsen i orden, fremmer rask vækst og holder systemet frit for orm. Den er like god for heste, kreaturer og sauer, og den koster merkværdig lite at bruke. — **"Three feeds for one cent"**. Brukt til stadighet av tusender av farmere i Ontario og overalt ellers. Dersom De ikke kjender værdien av dette berømte præparat, saa forsøk bare en pakke paa det elendigste dyr, De har paa farmen, og de vidunderlige resultater vil sikkerlig overraske Dem.

Tilsalgs av handlende overalt i 60c og $1.75 størrelse og i 25 punds pails for $3.75.

INTERNATIONAL STOCK FOOD CO. LIMITED.
TORONTO, ONT.

Tillsalgs for øieblikkelig levering, og garantert, av

NORRØNA,

325 Logan Avenue - - - Winnipeg, Man.

COPENHAGEN

Garanterad absolut ren och den bästa tuggtobak i världen.

Behaglig och varaktig emedan den är tillverkad av den bästa, rika, saftiga bladtobak.

TUGGTOBAK

VICTORY BONDS
köpas och säljes
Farmland till salu. Penningar utlånas
A. HANSON & CO. LTD.
236—2nd Ave.,
Saskatoon, Sask.